

Verkiezingsdebat 2022

Caroline Wiene, Jan de Koning

Op donderdag 10 maart 2022 organiseerden de Dorpsvereniging en De Bosduivel samen het inmiddels traditionele Verkiezingsdebat voorafgaand aan de Gemeenteraadsverkiezingen. Een druk bezochte bijeenkomst waar zo'n vijftig bewoners exclusief de vertegenwoordigers van de politieke partijen op af kwamen. Han van Wijk legde de debaters het vuur na aan de schenen aan de hand van een aantal stellingen op actuele thema's. Maar eerst kregen de partijen de gelegenheid zichzelf te introduceren en hun prioriteiten aan te geven aan de hand van de vraag: *"Verdeel € 100.000 over de thema's Zorg/ Welzijn, Wonen/ Werken, Milieu/ Energie, en Orientalis."*

Aan de hand van die verdeling van de denkbeeldige ton werden al direct enkele standpunten duidelijk. Het grafiekje laat zien waar de zwaartepunten van de programma's liggen. Zo geven CDA en D66 het meeste aan Zorg en Welzijn, terwijl Groen Links en Kernachtig Groesbeek vooral willen investeren in Energie en Milieu "Omdat wij onze kinderen niet willen opzadelen met de klimaatrekening en verloren biodiversiteit". Bij PvdA en VVD ligt de nadruk meer op Wonen en werken. Overigens wil de VVD niet de volle € 100.000 verdelen, maar houdt nog 5% 'in de knip' voor onvoorziene omstandigheden. Lokaal houdt de verdeling aan de veilige kant: alle thema's krijgen evenveel, nl 33%.

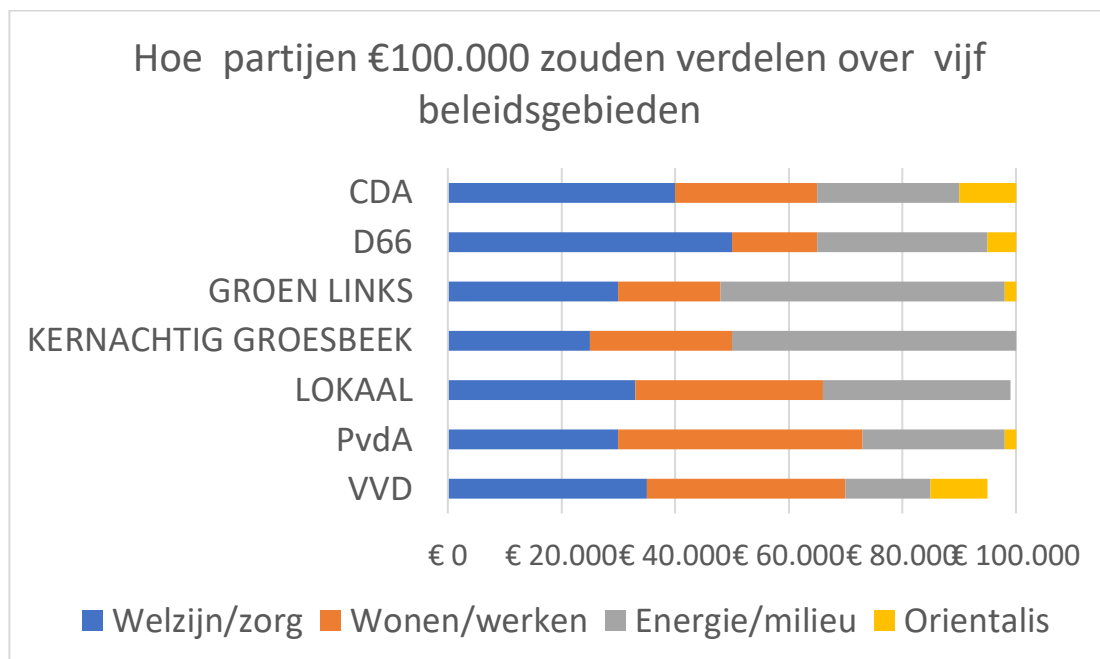
Behalve de omvang van de investeringen is natuurlijk ook de vraag waaraan de lijsttrekkers het geld willen investeren. Voor Sylvia Fleuren (CDA) is het Verenigingsleven het beste welzijnswerk dat er is, dus daar moet het geld naar toe. Jelbricht de Vries (D66) wil in elke kern een dorps huis bouwen en het OV regelen. Caroline de Greef (GroenLinks) en Irma van de Scheur (Kernachtig Groesbeek) benadrukken het belang van lokale sociale netwerken en preventie, terwijl Lesley Albers (PvdA) een eerlijker en socialer Berg en Dal wil maken zodat wij de gezondste gemeente van Nederland worden; "in elke dorpskern moet er dus vooral worden geïnvesteerd in lokale zorgvoorzieningen." Caroline de Greef zou overigens GL de vraag terug willen leggen bij de kiezer: "wat wilt u dat er met het geld gebeurt, en Welke keuzes moeten er gemaakt worden?" Voor Toon de Jong (Lokaal) zijn alle thema's onderling verbonden en kunnen alleen maar in samenhang met elkaar worden aangepakt. Vandaar de gelijke verdeling over de drie -in zijn ogen- belangrijkste thema's.

Over wonen zijn alle partijen buitengewoon creatief in hun aanpak. Het gaat er natuurlijk niet om dat de gemeente zelf huizen gaat bouwen, maar ruimte geeft aan de realisatie van nieuwe ideeën; en die zijn er genoeg: van 'meer woningen in de buitenruimte' en 'duurzame, maar wel kleinere woningen of tiny houses', tot 'woningen splitsen, mantelzorgwoningen in de tuin en seniorenwoningen om de doorstroom te bevorderen (CDA, GroenLinks, Kernachtig Groesbeek). Sommige partijen willen vooral investeren in regelgeving zoals anti-speculatie- en zelfwoning-bedingen (D66) en kwaliteit, professionaliteit en flexibiliteit van het ambtenarenapparaat (GroenLinks en PvdA). Lokaal volstaat

met de constatering: 'Bouw op de goede plekken' en voor Remco Hammer (VVD) is bouwen in heel Berg en Dal een must, hoewel in de HLS 'daar weinig tot geen ruimte voor is'.

Binnen het thema 'Milieu en Energie' denken CDA en VVD vooral aan zonnepanelen die als eerste op de 'lelijke grijze, vervolgens op de rode daken en uiteindelijk ook op zonnenvelden' moeten komen. D66 en Kernachtig Groesbeek zetten direct al in op de zonnenvelden. CDA en VVD zijn daar nog niet zo zeker van en Lokaal wil de plannen nog even op 'hold' zetten om te komen tot een 'integrale benadering van zelfvoorziening op gebied van energie, natuur- en landschapsbehoud en duurzaamheid. GroenLinks, Kernachtig Groesbeek en PvdA vinden dat er naast windmolens, zonneparken en zonnedaken vooral veel investeringen nodig zijn voor behoud van landschappelijke waarden en biodiversiteit en klimaatmaatregelen.

Het thema Orientalis ligt de HLS-inwoners uiteraard na aan het hart. De lijsttrekkers zijn het met elkaar eens dat de ontwikkeling van Orientalis een grote vlucht heeft genomen en willen de groei van het museum blijven stimuleren. Caroline de Greef (GroenLinks) en Sylvia Fleuren (CDA) hebben cultuur hoog op de agenda staan en benadrukken de samenwerking met de andere musea. Remco Hammer stelt dat Orientalis gewoon bij de versterking van recreatie en toerisme binnen de gemeente hoort en de lokale partijen geven aan dat Orientalis al vanuit de bestaande plannen wordt gefinancierd.

Na de introductie presenteerde de debatleider voortvarend de stellingen. De debaters konden per stelling een rode of groene kaart ophouden, of een paarse kaart ophouden ten teken dat zij een nuancering wilden aanbrenge

De stelling op gebied van Welzijn luidde: **Kleinschalige initiatieven op het gebied van gezondheid- & welzijnsbevordering verdienen ruimhartiger financiële ondersteuning door de gemeente.** D66 en

Kernachtig Groesbeek zijn het hartgrondig eens met deze stelling. CDA en VVD geven als bedenking aan '...dat de investeringen wel moeten leiden tot kostenbesparingen op andere gebieden', terwijl Groenlinks vindt dat het niet altijd om extra geld hoeft te gaan. Lokaal en PvdA maken zich zorgen over de 'cowboys in Zorgland', en het behoud van kwaliteit.

De tweede stelling luidde: **Berg en Dal moet meer levensloopbestendig wonen en doorstroom op de huizenmarkt bevorderen. Dit mag niet ten koste gaan van de landschappelijke waarde.** Rond deze stelling komt een aantal stevige uitspraken op tafel. D66: 'Vooral woningen voor starters. In HLS is uitbreiding van woningen moeilijk en bouwen in de natuur is niet bespreekbaar'. GroenLinks voegt daaraan toe dat: 'er meer aandacht moet komen voor circulair bouwen voor verschillende doelgroepen in alle levensfasen'. CDA, Kernachtig Groesbeek en Lokaal willen de bestaande woongebieden anders inrichten en het fenomeen scheefwonen aanpakken. Zij komen onder andere met suggesties voor Hofjes, inwonende ouderen, 'tiny houses' en erfbewoning bij boerderijen. De VVD vindt dat '...het moet niet zo zijn dat we daar een bos voor zouden moeten kappen'.

Ook de stelling rond werken riep de nodige discussies op: **Als gevolg van het thuiswerken is beleid en infrastructuur nodig om dit te faciliteren in dorpshuizen en andere openbare voorzieningen.** Rond de vraag om wat voor faciliteiten het gaat zijn de partijen het snel eens: snelle glasvezel. Maar over wie een en ander moet gaan betalen liepen de standpunten uiteen. GroenLinks vindt dat werkgevers aangesproken moeten worden om flexwerken in dorpshuizen te financieren. Ook Kernachtig Groesbeek vindt het te zot voor woorden dat de gemeente werkgevers zou moeten ontzorgen door buurthuizen als flexplek in te zetten. Een origineel idee komt nog van de PvdA: flexwerken op de kazerne kan misschien het tekort aan vrijwilligers bij de brandweer oplossen, naast versterken van het onderlinge contact.

De nieuwe missie en aanpak van Orientalis sluit beter aan bij de huidige actuele maatschappelijke thema's en verdient financiële ondersteuning. Museumpark HLS zoals Orientalis binnenkort zal heten, hoeft zich voor ondersteuning vanuit de gemeente niet druk te maken over de uitkomst van de gemeenteraadsverkiezing. Alle partijen ondersteunen en waarderen het nieuwe, hedendaagse concept en de aansluiting bij actuele maatschappelijke thema's. De subsidie die een paar jaar geleden is gereserveerd blijft op de plank liggen en zal richting het museumpark gaan, '...zodra de cofinanciering geregeld en het verdienmodel tot een sluitende exploitatie kan leiden.' De VVD noemt nog wel enkele 'spannende' elementen, zoals het Filosofenhotel, '... want het moet natuurlijk geen kermis worden.' CDA vindt dat het Museum benadeeld wordt door het Rijk; er moet iets gedaan worden aan de structurele financiering, zoals bij alle rijksmusea.

Desgevraagd zegt de heer Hamers, die ook in de zaal aanwezig is en om reactie gevraagd wordt, blij te zijn met alle uitgesproken steun voor Orientalis. Hij is zich bewust van het feit dat het het geld van de belastingbetaler zorgvuldig geïnvesteerd moet worden in Orientalis. De voorwaarde "behoud van de landschappelijke waarde" vindt hij – met alle respect - een open deur. Wel zegt hij dat Orientalis de ruimte wil houden om in dialoog te blijven over nieuwe ideeën om het landschap in te richten, ideeën die wellicht nog beter of mooier zijn dan de huidige situatie.

Met de 'uitsmijterstelling' gooit De debateleider een flinke knuppel in het verkiezingshok: **In Berg en Dal kunnen de lokale partijen een coalitie vormen zonder de landelijke partijen.** 'Hier staat één meter tachtig Lokaal' claimt Sylvia Fleuren en de andere landelijke partijen zijn het hier hartgrondig mee eens: '...we zijn als D66, PvdA, GroenLinks of VVD net zo lokaal als alle andere partijen. We hebben als aanvulling de beschikking over een landelijk netwerk en alle informatie en support van dien. Kernachtig Groesbeek is het eens met de stelling, maar geeft ook aan dat: '... we het met zijn allen moeten doen.' En Lokaal wil zo groot mogelijk worden. '... want dan kunnen we veel realiseren, hoewel we het gemeentelijke regeerakkoord t.z.t. niet in beton moeten gieten'. Uiteraard zet de discussie zich, na de sluiting van het debat voort aan de bar. En nu maar wachten op de uitslag van 16 maart en hoe die in een gemeenteraadscoalitie gestalte gaat krijgen.